

Forbrukertilsynet

ÅPENHETS- LOVEN

Bærekraftseminar

Forsvar og sikkerhetsindustriens forening.

Gro Valen Simonsen

Seniorrådgiver, Forbrukertilsynet

Agenda

- **Forbrukertilsynet**
Hvem vi er og hvordan vi jobber
- **Åpenhetsloven**
Formål, hvem omfattes av loven, lovens plikter
- **Aktsomhetsvurderinger**
De ulike trinnene
- **Videre oppfølging**
Veiledning, tilsyn, sanksjoner

Kort om Forbrukertilsynet

- Uavhengig forvaltningsorgan administrativt underlagt Barne- og familiedepartementet
- Offentlig tilsynsmyndighet
- Avdelinger
  - Tvisteløsningsavdeling
  - Tilsynsavdeling
- Tildelt oppgaven om å føre tilsyn med åpenhetsloven i desember 2021
- Hovedarbeidsmetode: veiledning og dialog

Åpenhetsloven

TODELT FORMÅL (§ 1)

1. Fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold
2. Sikre allmennheten informasjon om hvordan virksomhetene håndterer grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Hvem gjelder loven for?

- Større virksomheter som er hjemmehørende i Norge, og som tilbyr varer og tjenester i eller utenfor Norge.
- Større utenlandske virksomheter som tilbyr varer og tjenester i Norge, og som er skattepliktige til Norge etter norsk intern lovgivning.
- Ingen avgrensning ut fra organisasjonsform
- Virksomhetene må være regnskapspliktige etter regnskapsloven- Forvaltningsorgan vil eksempelvis derfor ikke være omfattet.

Alle virksomheter som omfattes av regnskapsloven § 1-5

Eller som på balansedagen overskrider minst to av følgende vilkår:

Balansesum: 35 millioner kroner

Salgsinntekt: 70 millioner kroner

Gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 50 årsverk

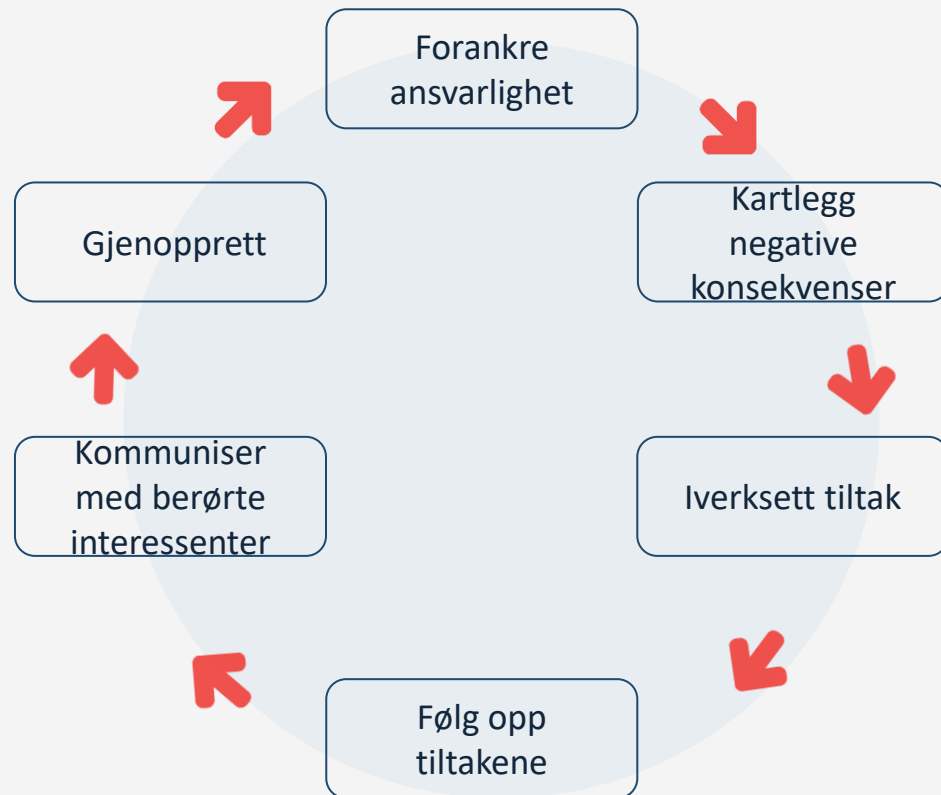

Åpenhetslovens plikter

➤ Fire plikter for virksomhetene:

1. Utføre aktsomhetsvurderinger
2. Redegjøre for aktsomhetsvurderinger
3. Svare på informasjonskrav fra allmennheten
4. Gi opplysninger til Forbrukertilsynet

Hva er en aktsomhetsvurdering?

- **En metode og prosess** for å kartlegge, forebygge, gjøre rede for og følge opp hvordan virksomheten håndterer *faktiske og potensielle negative konsekvenser* av sin virksomhet
- Utføres i tråd med OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Gjelder kun grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold
- Sentrale prinsipper:
  - Forebyggende og dynamiske
  - Risikobasert tilnærming
  - Forholdsmessighet
  - Involvering av interessenter

Trinn 1: Forankre ansvarlighet i retningslinjer og styringssystemer

---

Retningslinjer og planer må være vedtatt hos ledelsen

1. Må inneholde hvordan dere skal opptre ansvarlig
2. Deres forventninger til ansvarlighet hos leverandører og forretningspartnere
3. Deres planer for aktsomhetsvurderinger

Tips: Forklar hvorfor enkelte typer risiko anses å være mer vesentlige enn andre, lag spesifikke retningslinjer på virksomhetens mest vesentlige risikoer basert på risikokartleggingen, forplikt dere til å høre eller behandle alle klager dere mottar fra berørte interessenter

Trinn 2: Kartlegg negative konsekvenser

- Lag oversikt over leverandører og forretningsforbindelser
- Prioriter
- Ulike former for risiko
- Tilknytning til faktisk og potensiell skade:
  - Forårsaker
  - Bidrar til
  - Direkte knyttet til

Kartlegg negative konsekvenser

- Hvor finner man informasjon?
- Interessentdialog
- Innhentingsmetode
- Utfordringer med å få tak i informasjon

Trinn 3: Iverksett tiltak

- Lag en tiltaksplan
- Hvem har ansvar for å følge opp tiltakene?
- Justere eksisterende retningslinjer?
- Kompetanseheving av relevante ansatte
- Snakk med berørte parter
- Samarbeid med forretningspartner og redegjør for samarbeidet
- Stans, forebygg, begrensn

Trinn 4: Følg opp tiltakene

Har tiltakene fungert?

- Hvor mange av tiltakene ble gjennomført til planlagt tid
- Hvor godt har tiltakene fungert
- Har skade på individer eller grupper faktisk blitt avverget eller håndtert.

Vurder så om det er noen negative konsekvenser en kan ha oversett og sørg for å inkludere disse i fremtiden.

Tips for å følge opp:

- Interne vurderinger
- Revisjoner
- Inspeksjoner
- Jevnlig vurdering av leverandører og kontroll av at leverandører overholder sine forpliktelser

Trinn 5: Kommuniser med berørte interessenter

- Kreves kommunikasjon med interessenter og rettighetshavere
- Når målgruppen er identifisert, må disse gruppene gis informasjon om de negative konsekvensene som angår dem og hvilke tiltak virksomheten deres har iverksatt.
- Kommuniser på en forståelig måte, i rett format og til passende tid og sted.
- Møter, nettbasert dialog, konsultasjoner eller en passende tredjepart.

Trinn 6: Gjenopprett

- Sørg for eller samarbeid om gjenoppretting
- Slike prosesser kan bidra til å fange opp viktig informasjon om hvordan virksomhetens aktivitet påvirker ulike grupper
- En kan bli klar over faktiske og potensielle negative konsekvenser virksomheten ikke har kjent til
- Klageordninger

Årlig redegjørelse

- Redegjøre for aktsomhetsvurderingene
- Frist: Senest 30. juni eller ellers ved vesentlige endringer
- Må inneholde:
  1. Generell beskrivelse av arbeidet
  2. Informasjon om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko som virksomheten har avdekket
  3. Tiltak og resultater

Sanksjoner etter åpenhetsloven §§ 12-14

	PLIKT	SANKSJONSBESTEMMELSE I ÅPENHETSLOVEN		
1	Utføre aktsomhetsvurderinger	Forbuds- /påbudsvedtak	Tvangsmulkt	
2	Offentliggjøre redegjørelse	Forbuds- /påbudsvedtak	Tvangsmulkt	Overtredelses- gebyr
3	Informasjonskrav	Forbuds- /påbudsvedtak	Tvangsmulkt	Overtredelses- gebyr
4	Opplysningsplikt til FT og MR	Forbuds- /påbudsvedtak	Tvangsmulkt	

Forbrukertilsynet

Åpenhetsloven § 8 - Veiledning

Forbrukertilsynet skal gjennom generelle opplysninger, råd og veiledninger arbeide for at reglene i loven og vedtak i medhold av loven blir fulgt. For øvrig gjelder reglene om veiledningsplikt i forvaltningsloven § 11.

- apenhetsloven@forbrukertilsynet.no
- Telefon: 23 400 680
- forbrukertilsynet.no/apenhetsloven
- Tips og klageskjema på våre nettsider

